

הלכות גניבה וגזילה

מראה מקומות

◀ גמ' ב"מ דף סא. אמר רבא למה לי – סא: אמר רב יימר (2-3)

◀ שו"ע סי' שמ"ח סק"א (4)

◀ אסור לגזול אפי' פחות משהו פרוטה – סמ"ע סק"א (4)

◀ גדר על מנת למיקט – קצות סק"א (5)

אם אסור מדאורייתא או רק מדרבנן שלא ירגיל עצמו בכך

◀ שו"ע הרב הלי גזילה אות ג', וקונטרס אחרון שם (5)

◀ מנחת חינוך מצוה רכ"ד אות א' עד בא"ד ולכאורה לפי הגמ' (6)

◀ לחם משנה הלי גניבה א' (optional) (6)

גנב על מנת לשלם

◀ שו"ע הנ"ל (4)

◀ בגזילה י#א דמותר אם התשלומין בעין

◀ גמ' ב"ק ס': ורבנן ואיתימא רבה בר מרי – בשלמא למאן דאמר (7)

◀ רא"ש ב"ק שם סי' י"ב (8)

◀ טור סי' שני"ט סעי' ג'

◀ ויש חולקים ים של שלמה ב"ק פ"ו סי' כ"ז, וכתב הרא"ש עד הסוף (9)

וכן פסק הערוך השלחן שם (8-9) (optional)

◀ חילוק בין גניבה וגזילה – ב"ח, ופרישה שם ד"ה וכתב אדוני אבי הרא"ש, ש"ך

סי' ג' (10)

◀ שו"ע סי' שני"ט סעי' ב' (11)

◀ דוקא בדבר העומד לימכר – ש"ך סק"ד ויש חולקין, קצות שם ס"ק א' (12)

◀ מחנ"א הלי גזילה סימן ה' (optional) (12)

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

מסורת הש"ס
עם הוספות

[illegible]

הנהגות הנר"א

[8 ב] חמ"ל תשנ"ה
:131227

תורה אור השלם

(א) לא תגביו וְלֹא תִבְחָשׁוּ וְלֹא תִשְׁקַרְּוּ אִישׁ בַּעֲמִיתוֹ:
[דקדק יט, יא]

ב) לא תרצח לא תנא
לא תגב לא תעט
ברצח עד אשר
[שמות א, יז]

(ג) לא תעשו עין
במשפט במדה במשק
במשורה: (לפי דף 47 ע"ב)

וְכַסֵּף נָקִי יִחַלֵּק:

(ה) בְּנֶשֶׁךְ נָטַן וְתִרְבִּיתוֹ
לָקַח וְיָדַע לֹא יִדְוָה אֶת
בֶּן הַתַּעֲבֹבוֹת הָאֵלֶּה

בו יִדְעָה: (יחזקאל יח, ט)
אל תחזק במאמך

עמוד: 100

00000000 00000000

[6] [תוספתא דרבא] ורש איתא בגמרא
 ויזקן איתא בראש וזהו
 [7] עין מנחם
 [8] [בבבא] [7] עין
 [9] [בבבא] [7] עין
 [10] [בבבא] [7] עין
 [11] [בבבא] [7] עין
 [12] [בבבא] [7] עין
 [13] [בבבא] [7] עין
 [14] [בבבא] [7] עין
 [15] [בבבא] [7] עין
 [16] [בבבא] [7] עין
 [17] [בבבא] [7] עין
 [18] [בבבא] [7] עין
 [19] [בבבא] [7] עין
 [20] [בבבא] [7] עין
 [21] [בבבא] [7] עין
 [22] [בבבא] [7] עין
 [23] [בבבא] [7] עין
 [24] [בבבא] [7] עין
 [25] [בבבא] [7] עין
 [26] [בבבא] [7] עין
 [27] [בבבא] [7] עין
 [28] [בבבא] [7] עין
 [29] [בבבא] [7] עין
 [30] [בבבא] [7] עין
 [31] [בבבא] [7] עין
 [32] [בבבא] [7] עין
 [33] [בבבא] [7] עין
 [34] [בבבא] [7] עין
 [35] [בבבא] [7] עין
 [36] [בבבא] [7] עין
 [37] [בבבא] [7] עין
 [38] [בבבא] [7] עין
 [39] [בבבא] [7] עין
 [40] [בבבא] [7] עין
 [41] [בבבא] [7] עין
 [42] [בבבא] [7] עין
 [43] [בבבא] [7] עין
 [44] [בבבא] [7] עין
 [45] [בבבא] [7] עין
 [46] [בבבא] [7] עין
 [47] [בבבא] [7] עין
 [48] [בבבא] [7] עין
 [49] [בבבא] [7] עין
 [50] [בבבא] [7] עין
 [51] [בבבא] [7] עין
 [52] [בבבא] [7] עין
 [53] [בבבא] [7] עין
 [54] [בבבא] [7] עין
 [55] [בבבא] [7] עין
 [56] [בבבא] [7] עין
 [57] [בבבא] [7] עין
 [58] [בבבא] [7] עין
 [59] [בבבא] [7] עין
 [60] [בבבא] [7] עין
 [61] [בבבא] [7] עין
 [62] [בבבא] [7] עין
 [63] [בבבא] [7] עין
 [64] [בבבא] [7] עין
 [65] [בבבא] [7] עין
 [66] [בבבא] [7] עין
 [67] [בבבא] [7] עין
 [68] [בבבא] [7] עין
 [69] [בבבא] [7] עין
 [70] [בבבא] [7] עין
 [71] [בבבא] [7] עין
 [72] [בבבא] [7] עין
 [73] [בבבא] [7] עין
 [74] [בבבא] [7] עין
 [75] [בבבא] [7] עין
 [76] [בבבא] [7] עין
 [77] [בבבא] [7] עין
 [78] [בבבא] [7] עין
 [79] [בבבא] [7] עין
 [80] [בבבא] [7] עין
 [81] [בבבא] [7] עין
 [82] [בבבא] [7] עין
 [83] [בבבא] [7] עין
 [84] [בבבא] [7] עין
 [85] [בבבא] [7] עין
 [86] [בבבא] [7] עין
 [87] [בבבא] [7] עין
 [88] [בבבא] [7] עין
 [89] [בבבא] [7] עין
 [90] [בבבא] [7] עין
 [91] [בבבא] [7] עין
 [92] [בבבא] [7] עין
 [93] [בבבא] [7] עין
 [94] [בבבא] [7] עין
 [95] [בבבא] [7] עין
 [96] [בבבא] [7] עין
 [97] [בבבא] [7] עין
 [98] [בבבא] [7] עין
 [99] [בבבא] [7] עין
 [100] [בבבא] [7] עין

וּבְעֵינַיִם דְּשִׁבְרוֹת כְּתִיב. לֹא דָּלוּ לֹא חַשְׁקוֹ וְלֹא מִגְוֹל^א וְכָל עֵשֶׂק כְּבִשְׁתָּ שָׂכָר שְׂכִיר הוּא: אָא תַּגְנוּבוּ דְּכַתְּבִי רַחֲמֵנָא לְמַה דִּי לִילָף מְרִיצִים וְאוֹנָא שְׁהִי מַחֲסְרוֹ מִמֶּנּוּ לֹא תַּגְנוּב דַּעֲשֶׂר־הַדְּבָרוֹת^ב לֹא קִמְיַעֲשִׂי לִיה דְּלוֹאֲהִרָה לְגִזְבִּי נִפְשׁוֹת הוּא כְּדִלְמִירֵין בְּסִנְהֶדְרִין (ד' סו.): לְמִיָּקֻבָּ. לְעֵכָּר: עַל מִנְתָּ דְּשִׁלְשִׁים תִּשְׁלֹוִי בַּפֿ. שְׂרָוֵה לְהִסְטֵנוּ וְיֹדַע צִי שְׁלֵל יִקְבֵּל: אָא דְּמִשְׁקָאוֹת לֹא חַעֲשׂו עוֹל וְגו' (יִקְבֵּל ו'): לְאוֹמֵן מִשְׁקָאוֹתֵי. הַמְנֵה אִלּוּ הִפְרַס טוֹמֵן מַמְלֵה לְהַכְבִּדּוֹ וְכִשְׁהוּא לִזְקָה בְּמַשְׁקֵל לִזְקָה בָּלוּ: מִשְׁעֵת עֲשִׂיָּה. מִשְׁעֵת הַטְּמֵנָה וְאִפְסִי לֹא שִׁקֵּל בְּזָק: אָא יִמְרִיד אֲחֵד בְּרוּטָא בְּרוּטָא בְּרִי

ה' במשקל ובמשורה
שלא יסדוד לאחד
בימות הגשמים
משקלותיו במלח
והלא דברים ק"ו
משלשים (ושלשה^פ)
ה' ק"ו להין וחצי הין
הדין ולוג וחצי לוג
בא למה לי דכתב
רביית הציא מציא

מצרים במשקלות
שהבחנתי במצרים
לטפה שאינה של
ליפרע כמו שתולה
ותם לישראל ברבית
במולה ומכיו שתולה
תכלת הוא רבינא

פמיני חכמה ותכונה למנוי יקרי
שצבע דם חלון שאינו עולה מן
הים אלף אחת לשבעים שנה^(ז): שורא
דפרת. קורא היושבת על נהר פרט
ואין זו קורא קסם: גבי שרצים.
צויה צוה שמעמיי^(ח) כי חיי ה' המעלה
אחטס חסדן מורסי: א"א שבי"ב
דבר זה. כדמפרש לקמיה שזן מעולים
וגאים ואינן נמאסים בשקלים הללו
להכי כחז לשון עילוי שמעלה גדולה
היא אללם: עד השתא. המלוה
קלע חמשה דינר: ש"ף תורה.
דרך הלוואה: עד כאן יבין דרש

וַיֵּשֶׁב בְּדִקְיָה. שֶׁמֶס מֵת וְהָיָה לְנָשׁוֹ
מֵמֹת שֶׁל רֵבִית אֵין חַיִּיבִין לְהַחזִיר
וְעַל זֶה נֶאֱמַר יֵכֵן רֶשַׁע וְיִלְגַּם לְדִיק
וְהָיָה תֵּנִי לָהּ כְּמוֹסֶפֶתא^א עִיב וְהָיָה
אָא. כְּתוּבָה כִּ"ט דְּרֵבִית דְּרַנְגָן אֵין
הֵן חַיִּיב לְהַחזִיר: אַפִּילוּ עִיב.
דְּרֵבִית דְּלוֹרִימָא הוּא: יֵבִין. הֵאָז
שְׂהוּא רֶשַׁע וְיִמּוֹת וְלֹא יִהְיֶה וְהֵן
שְׂהוּא לְדִיק אֵינוֹ חַיִּיב לְהַחזִיר: עִיב
רְבִית קְצוּצָה. וְכוּפִין אִזְוֹת כִּ"ד
לְהַחזִיר אִם מוֹבְעוֹ כְּחִיז: וְחִי אָא
יְחִיד. סִפִּיָּה דְקֶרֶא מֵת יוֹמָת דְּמִי
ז' יֵהִי: מוֹפִיָּה דְקֶרֶא. דְּנֶגֶשׁ
נֶפֶן דִּמְחֻקָּל נֶפֶקָא לִיה שְׂהִיד
מִדְּכַחֲזִי דְמִי ז' יֵהִי הוֹקֶשׁוֹ לְשׁוּפָן
דֶּס כְּלוּמֶר דְּמִיִּם שֶׁשֶּׁפֶן שְׂהִי
אֵת חֲבִירוֹ וְמֵת בְּרַעַב עָלָיו יֵשׁוּב:
וְחִי

שתולה משותף בנכרי. וא"ת והלא אפילו יהא אמת שהם של נכרי אסור כיון שאין ללוה עם הנכרי כלום ומיהו גלפי מה שגביא ראה לקמן^א ישראל שיש בידו משות נכרי והם בנחירות הנכרי מותר להלוותם גרבים לישראל אחי שפיר אי נמי י"ל דליירי כגון שאמר ליה חבירו הלויי מעות מן הנכרי ואמור לו יסקמוך עלי או כגון שתן לו משכונות ליחסם לנכרי והוא הלוה לו משל עצמו ואומר שעשה כדכריו:

שתולה ק"מ א"ל בנדר ומוטר

דעבער על מנתו לזית מ"מ אינטערך
קרא לעבער עליו משעת תלייה":
יבין רשע ויבש זדיק. אפי' למ"ד^א
רשות יורש לאו כרשות לוקח
ויליכא שטי רשות ואפי' הניח קרקעות
ומלוה על פה גובה מן הירושין^ב
ואפי' צריך לדיק כדאמר רבא ברם
הגזל תורה (ביק ד' קכ) ותי אחיך
לדידיה אומר רחמנא דענדך לצריה
לא אומר רחמנא:

רבא אמר מטפיה דקרא. לע"ג ושלישית ההין ורביעי

ורביעית הלוג אמר
רחמנא יציאת מצרים
גבי ציצית יציאת
אמר הקב"ה אני הו
בין טפה של בכור
בכור אני הוא ישעתי
מעותיו בנכרי ומלוה
וממי שטומן משקלות
קלא אילן בבגדו ואו
גמולו יצאנו חסד

אקלס סודא דפרת
דפרת לרבינא יציאת
גבי שרצ'ים למה לי
הוא שהבחנתו^י בין
שאינה של בכור א
שמערב קרבי דגים
טהורין ומוכרן למישר
הבעלה קא קשיא לי
דכתב רחמנא א"ל לכו
דתנא דבי רבי ישמעאל
(לא^י) העליתי את

א"ל ומו נפיש אנריהו טפי מרביט ומציצית וממשקלור
אנריהו טפי מאיסי למכלניהו: ואיזהו תרביט המרבי
הימנו חטים בדינר זהב וכו': אטו כל הני דאמרינן
הוא א"ר אבהו עד כאן של תורה מכאן ואילך של
עד כאן של תורה מכאן ואילך של דבריהם ע"כ י
עד כאן ותו לא אלא 'אפי' ע"כ יכן רשע וילבש צד
מכאן ואילך אבק רבית ^ו א"ר אלעזר ^ב רבית קצוצה
רבית אינה יוצאה בדיינין רבי יוחנן אמר אפילו ר
יוצאה בדיינין ^ו א"ר יצחק מ"ט דרבי יוחנן דאמר קרא
לקח וחי לא יחיה את כל התועבות האלה עשה למית
אדא בר אהבה אמר אמר קרא ^ו אל תקח מאתו נשך ו
למורא ניתן ולא להשבון רבא אמר מגופיה דקרא ש
דמיו בו יהיה הוקשו מלוי רבית לשופכי דמים מה
להשבון אף מלוי רבית לא ניתן להשבון אר"נ בר יצחק

א ב מיי פיל מחל
גניבה הלכה ב סמך לחון
קנה עוש'ע ח"מ סי' שמח
סעיף א:
ב ג מיי שם פי' הלי' ג
סמך לחון קנה עוש'ע
ח"מ סי' רלא סעיף יז:
ד ד מיי שם הלכה ז'
עוש'ע שם סעיף יא:
ו ה מיי שם עוש'ע שם
סעיף ו:

ו' ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט כ' כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל' ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט מ' מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט נ' נ"א נ"ב נ"ג נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז נ"ח נ"ט ס' ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ע' ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט פ' פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט צ' צ"א צ"ב צ"ג צ"ד צ"ה צ"ו צ"ז צ"ח צ"ט ק' ק"א ק"ב ק"ג ק"ד ק"ה ק"ו ק"ז ק"ח ק"ט ר' ר"א ר"ב ר"ג ר"ד ר"ה ר"ו ר"ז ר"ח ר"ט ש' ש"א ש"ב ש"ג ש"ד ש"ה ש"ו ש"ז ש"ח ש"ט ת' ת"א ת"ב ת"ג ת"ד ת"ה ת"ו ת"ז ת"ח ת"ט

לעזר עזריאל

אשקנזי"א, פירוש קלף
(רס"י חבלת י ח).

ליקוטי רש"י

[illegible]

לנון וכמס' ר"י והעור בכ"מ וחס' כן לקמ' ודוק: כ"ב דמא דאן חסן שלק רק
שאלו ב"מ י"ס כ"ב הכהני דרבי לר"י זכ"ר יא חמדי כנזי אלף ה"ס שאלה
ואת' ומה' הור"ך לומר דהפסא דאן חסן דאן חסן שלק ואל' מאסו
דיקא יא דמי' גמית' משאלו ואל' חסן' למשכ"ר כמס' ואל' דמי' שאלה

(ט) לא תפטר חמשת יסדית כבבליס בלא דאן חסון סלה רק סאלו ביה
 (יג) סדיוס סהור (סד) [כג] וכן סאן ססדיוס דאן ססלד דבר סנגול סל
 (יז) סדיוס סלסלס: ססאל ססל סלסלס דלס סקרי סלסלס סלסלס סלס
 (יח) כנגול סלס [סח] סלס: ססלד סלס סלסול סלסל (סח) [כג] וססלס
 סססלס לסלס כססריה לז' [יט] סלס (סלס) וסלס סלס סלס (ס)
 (סא) [סג] סלס: ססלס ססלס סלס סלס סלס סלס סלס סלס סלס
 סלס: סלס [כז] וסלס סלססלס סלס סלס סלס סלס סלס סלס סלס
 סלססלס סלס סלסלס: סלס סלס סלס סלס סלס סלס (סס כסס סלסלס):
 סלס סלס: [סח] וסלס סלססלס סלס סלס סלס סלס סלס סלס סלס
 סלס: סלס

יש ם כל אלו החלוקים של שאלה בבעדים נוהגים ג"כ בכל השומרים:

א ואל פרה כסתר היות שורו של שואל א לשורו של שואל אפי' אם הוא חס משלם נוק שלם 'שוא' אם הוהו מסור העלמא צייר שלם דכסמא צריך לשמור שלא ויתקע ויין יווא קבל עליו שמירתו שלא יזיק א אבל אל שלא [א] יווק ויהווק (ד שורו) של שואל חס משלם חצי נוק ומער נוק שלם ו יא אוקה תורא דמשאל לתורא דשאל והשאלה חס' כסמא בן חס חס חס סוע פבור ד וי אוק לתורא העלם' שואל כעין [לשומ' שעני מושל לשמור' שלא א יוק וא] [ג] קבל עליו לשמור שלא יזיק א אבל אל שלא יזיק ויהווק לשורו של שואל שלם ל המשאל חס חצי נוק ומער נוק שלם:

הלכות גניבה
שמה איסור גניבה ומי נקרא גנב ומאיזה שעה מתחייב וכו' ח מ"ע"פ:

א א (א) ה [א] אסור [א] לנגוב אפי' כל שהוא רין תורה
ו נאסור לנגוב [א] אפי' דרך שחוק [ו] ואפי' ע"כ [ב]
י כל כ [ב] (א) או כ"ר לעצרו הכל אסור [ז] כדי שכל
ירגיל עצמו בכך
ו עבד ד על לאו [ז] דלא תגנובו [ז] וחייב לשלם [ס] אחד
הנגוב כמות [ז] של [ז] עכ"פ [ס] ואחד הגנוב מגדול או
מקטן [ז] וכל הגנוב חייב לשלם [ז] וכל הגנוב חייב לשלם [ז]

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

מיד לפעולם וכן דעת הרשב"א וא"ר כן
 כן בעתם מכל וחס כן דברי שריש מה
 מעטם שכן אמר כבעלים שן רק שכן
 דקין דבר לוקח את' א"ס מ"ה חל
 לוקח כמ"י ל"י ו"ס כ"י ש"מ ואלה הנה"ס
 מיוחד למהן כן מדברי ר' שר"ל שאל'
 ש"מ ואלה דעל נדב"ר ודברי שריש
 הרמב"ם מודם כ"ס ואלה קאמר הרמב"ם
 אלה כבעל כעסל למהו ד"ר לוקח נמור
 כן ית"ס דלש"ה ונס דאם כעסלמר א"ר כ"ס
 כל לגמרי נמור שריש א"כ שן לוקח נמור
 מהא"כ לוקח ל"י ו"ס דוק: (יג) כעסל
 הכסן פעמו שן א"ר ר"ל: כעסל
 ס"ה מ"ה ו"י ד"ש"ס שן ד"ק ס"ה: (יד)
 וחס הרמ"ב: וחס שאל אכן מוכי
 ודעל' ונכנס פסוק כה"ס כן שאל
 נגד נה החול' נה כסדר ופס"ה משהל
 רחל כעסל וס"י א"ר כעסל' חלל נה
 נגד חסד מנכ"ר חלל נה גשש"ה וסמ"ה
 נחור כ"ה משהל' כ"ס מ"ה סמן ל"ה
 ופ"ה:

[illegible][illegible]

ב' ז' (ז) כל העונב אפי' שוה פארוש
העונב מסין ישראל ה' (ב) א
מקטן: הגם [י] טעות פה"ס כגון להעשו

וכמו שהם שפורין לפני חסוד הלב ור
ג' חסוד מן כחורה חפץ דלון לוקין
כד לנערו לצ רמ'ש פ'ת להחזיר רצ'
ך על לחא דלה תגטו טי לה תגטו
קפארת הדברות חיירי בוגמ ומשא ומ

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

[18] (2°A 2°B)

[illegible]

הי
וי
הוי
לה
ש
ש
זוה
יח
ך.
מרכיב
שם.

[illegible]

הפס
כדי
[יח
ס"י
בא
והח
בש
פס
סב

שם
דפוס
טל
דואר
שם

קדוש
סידור
הגה
לח
שחר
עליו
השי
הפ
בב
רק
בסי
כשנ
שיו
גולל

ברוך
שם
לשם
קדוש
הוא
רשע
לה
חנן
כל
[כה]
דיו
ול
שם

33
 לקח
 מה
 ליקח
 תעונו
 דעו
 לנח
 לנח
 שנה
 חזו
 ודע
 אחר

קצות החושן סי' שמ"ח סק"א

שמח א) או כדי לצערו. בריש פרק חזקו נשך (ב"מ סא, ב) לא תגנובו דכחז רחמנא למה לי וכו' אפילו על מנת למיקט. וכחז בשיטה מקובצת שם ז"ל: על מנת למיקט יש מפרשים דאיידי שהוא אינו רוצה לעכב הגניבה צידו אלא גונז כדי לצערו ולא נראה דהא מעשים בכל יום שעושים כך, לכך יש מפרשים דודאי צדעתו לעכב הגניבה צידו אכל אינו גונז בשביל שום הנאה אלא כדי לצערו עכ"ל. ומלשון הרמב"ם בספר המצות נראה דאפי' רצונו להשיב הגניבה נמי הוא על מנת למיקט (עי"ש במצוה רמד) דז"ל: ובספרא לפי שנאמר בגניבה שניה ישלם שמענו עונש אזהרה מניין, תלמוד לומר לא תגנובו ע"מ למיקט, פירוש לצער הבעלים ולהדאינן ואח"כ ישיבהו לו, עי"ש. וא"כ מ"ש דמעשים בכל יום ראוי ליזהר בזה. ונסתפקתי בגונז על מנת למיקט אם הוא ליה דין גנז ממש להתחייב באונסין, או נימא

כיון דצדעתו להשיבו ואינו עושה אלא על-מנת לצערו לשעה, נהי דאיסורא עביד אכל אין צו דין גנז להתחייב באונסין¹. והנה מדברי השיטה מקובצת בקוף פרק המפקיד (בבא מציעא מא, א) נראה דגזל על מנת לשלם אינו חייב באונסין, עי"ש בקוגיא דשליחות יד ז"ל: וגזלן ושאל² שלא מדעת שייכי בכל אדם בין שומר בין אינש דעלמא, אכל שולח יד ליחיה אלא בפקדון ושמו מוכיח עליו וכדאמר קרא גבי שומרין אם לא שלח ידו. והנוטל לגזול על דעת ליטלה כולה או ליטול מקצתה או

שיחסרנה ולא ישלם לצעליו והוא חייב באונסין, מכיון שמשך לדעת כן אע"פ שלא חסר, והשולח יד בפקדון דעתו ליטול ולחסר הכל או מקצת על דעת לשלם לצעלים, עד כאן לשונו. ומשמע דבאינש דעלמא אינו חייב באונסין אם הגניבה על מנת לשלם ומכל שכן גונז על מנת למיקט ולהשיבו דעין אחר כך², ואכתי צריך עיון.

ד הלך, אריה לוב בן יוסף הכותב עמוד מס 207 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ד הלך, אריה לוב בן יוסף הכותב עמוד מס 206 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שו"ע הרב הל' גזילה וקונטרס אחרון שם

ג ואפי' הגונב ע"ד להחזיר אותו החפץ עצמו י אלא שרוצה לצערו זמן מה ואפי' אין כוונתו לצערו כלל (א) אלא שגונב דרך שחוק ה"ז עובר בל"ה (ב) וי"א שאינו אסור אלא מד"ס שלא ירגיל עצמו בכך :

ו (חו"מ, שו"ת, חוספות וחדושים) שניאור זלמן בן ברוך מלאדי עמוד מס 47 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

(א) רמב"ם (ואף חז"ל דס"ל דמדרבנן בעלמא מ"מ נלמד מע"מ לשלם כסל) :

(ב) עיין לה"ז דאשכנחא כו' אכל הס"ע רס"ק פה' גזילה לא ס"ל הכי ועב"ד ס' קס"א דאורחי' דהרשב"ם לפרוץ טעמא דקרא וכה"ל אשכנח ב' גניבה ס"ז ה"ג ע"ס :

ו (חו"מ, שו"ת, חוספות וחדושים) שניאור זלמן בן ברוך מלאדי עמוד מס 47 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

מנחת חינוך מצוה רכ"ד

מצוה רכ"ד (א) שִׁירָא' לגנוב כו'
 אפי' ע"מ
 למיקט ע' ר"מ פ"א מגנבה וז"ל אסור
 לגנוב כ"ש מד"ת ע' מ"מ הטעם מחמת
 ח"ש ואח"ז כתב ואסור לגנוב דרך שחוק
 או ע"מ לשלם כו' נראה מדבריו דע"מ
 למיקט אינו איסור תורה ובלח"מ הקשה
 ע"ז כיון דבש"ס ב"מ אמרי' דל"ל קרא
 לגנב' דילפי' מריבית ואונאה רק הפסוק
 הזה לא תגנובו אלא לא לגנוב ע"מ
 למיקט א"כ הוא איסור דאוריית' וע"ש
 מה שחי' דהר"מ ס"ל דלא ילפינן מריבית
 ואונאה א"כ הפסוק הזה מורה כפשוטו
 וע"ש מה שהקשה ע"ז. ומ"מ לדידי ל"ע
 כיון דקרא סתמ' כתיב לא תגנובו ממילא
 משמע דכל ענין אסור דהכל בכלל
 גנבה אך דעת הרה"מ נרא' דגם זה הוא
 בכלל לא תגנובו. ועיין בסוף הביא לשון
 הר"מ. ולכאורה לפי הגמ' דמוקי רק

ב באב"ד, יוסף עמוד מס 111 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

לחם משנה הל' גניבה ה"א optional

פרק א א שנאמר לא תגנוב וכו'. אע"ג דכפרק איזהו נשך אמרו לא תגנוב
 דכתב רהמנא לחם לי כלומר מילף גניבה מרבות ואונאה
 וחירצו לכדחצי לא תגנוב ע"מ למיקט לא תגנוב ע"מ לשלם וזבולמי כפל וכו' וז"ל
 רבינו ז"ל לא הוה ליה למילף גניבה מלא תגנוב דבלאו הכי ידעינן ליה כמה מנינו,
 ואין קפידא בכך דכיון דהשחא איכא קרא דלא תגנוב לדרשה דע"מ למיקט מכ"ש דכיל
 הא דהבוא קרא דא"כ ע"מ למיקט אסור כ"ש שלא ע"מ לשלם. אך קשה דהב' רבינו
 ז"ל לקמיה אסור לגנוב כל שבו דין חורה ואסור לגנוב דרך שחוק וכו' דמשמע דהא
 ע"מ למיקט ליכא ביה אלא איסורא בעלמא אבל לאו ליכא דומיא דכל שבו דהוי איסור
 ולא לאו דבחדא כיליניהו ודבר זה קשה דכיון דעיקר קרא דלא תגנוב אחי לדרשה
 דע"מ למיקט א"כ לאו איכא ביה. לכך נראה דרבינו ז"ל סבור דבכתיב החס' ז"ל שכתבו
 שם דהול"ל דלא מצי למילף חדא מחריה משום דאין מזהירין מן הדין וכיון שכן הא
 דרש' דדרשינן בלא תגנוב בע"מ למיקט אסורא בעלמא היא דעיקר קרא לאגמורי
 איסור גניבה, נוסח הדין דלא ילפינן ליה מבנייה כיון דאין מזהירין מן הדין. איברא
 דקשה קצת דהא אין לוקין על לאו זה משום דנחן להשגנו וז"ב לא מקרי אזהרה כיון
 דלא לוקין עליה דומיא דלאו הניחא לעשה דכתבו החס' שם דלא מיקרי אזהרה מן
 הדין גזל משום דניחא לעשה:

ה (טהרה, נזיקין, קנין) משה בן מימון (רמב"ם) עמוד מס 312 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

רא"ש ב"ק ס: סי' י"ב

יב [דף ס ע"ב] **גדישין** דישאל הו ופלשמים טמונים זהו ומציעא ליה מהו למיקלייא. (6) אכל (7) הא לא מציעא ליה אי שרי למיקלינהו להנלת ישראלים. דמילתא דפשיטא היא דאין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש אלא שלש עבירות. אלא הכי מציעא ליה מהו למיקלינהו אדעתא דליפטר מתשלומין. ואמרו ליה [ה] אסור להגיל ענמו בממון חצירו אדעתא דליפטר אלא יגיל ענמו וישלם. מהו לחלופי שעורים דישאל צעדשים דפלשמים כדי להאכיל לבהמתו. ושלחו ליה דאסור לגזול על מנת לשלם שנאמר חצול ישיב רשע גזילה ישלם. ויראה דמיירי שעדיין לא היו מוזמנין. אלא רזו ליקח גדישים של שעורים דישאל ולכשודמן להם גדישים דעדשים דפלשמים יחזירו להם. אכל אם היו גדישין דעדשים מוזמנין אפילו אין בעלי גדישין שעורים לפנינו מותר לזכות להן גדישין של עדשים על ידי אחר וליקח גדישין של שעורים דזכות הוא לו דעדשים עדיפי טפי. וכן משמע לישנא דקרא חצול ישיב רשע גזילה ישלם דמשלם אחר שכבר גזלו:

כב בבא קמא תלמוד בבלי עמוד מס 296הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

טור סי' שנ"ט סעי' ג'

את חבירו אפילו שוה פרוטה כאילו גומל נפשו: (4) ואסור לגזול אפילו ע"מ לשלם וכתב א"א ז"ל דווקא שאין התשלומין בעין כההיא דמייתי עליה שרצו אנשי דוד ליקח גדיש של שעורים ולתת במקומו של עדשים ועדיין לא היו בידם העדשים אלא רצו ליקח גדיש של שעורים של ישראל ולכשודמן להם גדישי עדשים של פלשמים יתנו לישראל במקום גדיש השעורים אבל אם היו מוזמנים העדשים אפילו אין בעלי גדיש שעורים לפנינו מותר לזכות להם גדישי עדשים [ע"י אחר] דעדיפי מהשעורים וזכין לאדם שלא

בפניו ודוקא שידוע שזכות הוא לו כגון בדבר העומד ליסכר אבל

מחפצי ביתו לא: (7) ואפילו אם הוא בסכנת מות וכו' לגזול את

ח"מ ב יעקב בן אשר (בעל הטורים) עמוד מס 538הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ט"ז שם סק"ב

מורי זהב 1234567
שנ"ט (ס"ז) כיון שהם ימים ג"כ
הרא"ש ז"ל בההיא דמייתי
הגה' טרנו חכמי רוד ליקח גדיש של
שמו

שעורים ולתת בעדו של עדשים ועדיין לא היה בידם עדשים אלא רצו ליקח גדיש של שעורים של ישראל וכשודמן להם עדשים תשלם פלשמים יתנו לישראל אכל אם היו מוזמנים העדשים מותר לזכות העדשים דעדיפי משעורים ודינן דווקא ודוקא שידוע שזכות הוא לו כגון שעומד למכור חצול בחשלי ביפו לא עכ"ל ולכאורה קשה הא אומן שעורים דישאל לא נחבר שעומדין למכור ואדרבה נוסחא דישאל אסור היו שריים על אדמתן היה להם בני בים הרבה מי ידע מה ימכור ומה יחזיק וי"ל דלא קסיד רבינו טיבא עומד למכור חצול בחשליים ומ"ס ח"כ אכל בחשלי בים כו' מי טעחזיק לעלמו אכל בדדמי וכו"ב אין הילוך ומ"מ חתמה לי על הרא"ש מהא דא"י מ' המפקיד דף לא המפקיד פירוש חלל חצירו אפי' הן חצורין לא יגע בהן מ"ע א"ר חתמה חסד רולה כקב שלו מ"מ קבין ממקום אחר וא"כ ק"י פהן ניתא נחא ל"י במין שלו טהור עמל בו ממין אחר אע"פ שהוא עוב המזו וי"ל דהא מקבין שם דאם חסר יומר ממה שגזיל להסחסר יכול למכור וא"כ מ"ס כאן דמותר על כמד שנוחשים לו פירוש היפנים קיינו ט"ס יומר חתמה עכ"ל כהן יומי של הפירוש ממה ש"ס הנחש גסר מילוי חסרון חגזיל להסחסר ככ"ל ליישב דעת הרא"ש אכל ל"ע ממה דאמר' בס' האיש מקדש דף מ"ה העובר לחצירו מוחזק ונתחל יין המקח בעל מעשם דאיכא דניחא ל"י כהנא ואיכא דניחא ל"י כחמרא ואפי' בדקדק אשה בכסף ונחלל זהב אינה מקודשת מ"ע דלמא נחא לה כסף א"כ קשה ה"כ נחא וילמא נחא ליה בשעורים וחו ק"ל דהא ודאי אסור ליקח כחמרא של חצירו שלא מדעתו למלאכה וט"ע דקיימא לאגרא ר"ל שלא מדעת וראייה ע"ש בס' הבזל דף נד [ז] כפוקה

כפיינו של חצירו הכילו רבינו בס' פס כ"ד ראש' אם נטלה קלח מדעת כעלים אם רצו הכעלים לרד ליתן סחסר כחו בזמן וכמ"ס ס"י שם ס"ה ולא אמרי' דהסחסר נחא ל"י ליקח סכר דהא מיירי הסס דקיימא לאגרא. וסוב ראשי ליש"ל מ' הכונס סכסב על דברי הרא"ש האלו וז"ל לא נהירא כלל וכי שרי להסחסר בממון חבירו שלא מדעתו דלמא חביב עליו יוסר שעורים א"ר אסור שלא נחא ליה להכור את שלו כו' ולא אמרי' שזכין לאדם שלא בפניו אלא היכא שיש זכות בלי חסרון עכ"ל ונלע"ד שיהא פסק רש"ל שלא לכוונן על הרא"ש בזה דק שלפנינו דאם הוא לורד גדול י"מ להקל ליקח בלא דעת חצירו דמסתמא נחא לבעלים בזה דליכא חזקה דהנהיגה ולא אפי' אינו נותן פירוש ימים בזה אלא אפי' בדכונסין שרי כנפשי"ד הלכה למעשה:

ח"מ ג קארו, יוסף בן אפרים עמוד מס 468הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ערוך השלחן סי' שנ"ט אות ב'

ב אסור לגזול אפילו ע"מ לשלם דבר יפה מהגזלה
כתבתי חבול ישיב רשע גזילה ישלם את"פ שגולה

ישלם רשע מקרי ואף אם לכתחלה כוונתו לשלם וי"א
דזהו דוקא אם אין התשדומין בעין אבל כשהם בעין
יותר והם יפים יותר מהדבר שלוקח ממנו וידוע אצלו
שהבעלים ימכרו את הדבר שנוטל שאין הדבר עומד
לתשמישי ביתו [קור] מיתר שהרי זכות הוא להבעלים
ויוזבא את הדבר האחר להבעלים ע"י אחר דזכין לאדם
שלא בפניו ודבר פשוט שאם הבעלים כאן ומוחין בידו
שאסור לו לעשות אפילו בכה"ג וכן אם אין הדבר היפה
בעין אסור לו לעשות שלא בפניו דכע"ע הוא גזלן ועוד
דשמא לא יבא לידו הדבר היפה ואם הדבר מתשמישי
ביתו אסור לו לעשות שלא מדעת בעה"ב בכל ענין
דשמא ניחא לו בתשמישו זה מהחליפין היפים מזה
ואף גם בכל הפרטים שנתבאר התירם אין לו לעשות
רק לצורך גדול באופן שאנן סהדי דניחא דהו להבעלים
[ט"ז] :

ח (ח"ו"מ ב) אפשטיין, יחיאל מיכל בן אהרן יצחק הלוי עמוד מס 379הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ים של שלמה ב"ק פ"ו סי' כ"ז

סכתב העור. וכחצ הכא"ש ויראה דמיירי שצדיין לא היו מוזמנין
אלא רלו ליקח גדישן של שיעורי דשאל. ולכשיצדקו להם גדישן
דעדישן דפגשמים יחירו להם. אלל אם היו גדישן דעדישם
מוזמנים. אפילו אין צעלים גדישן שיעורים לפיכך. מותר לזכות לטן
גדישן של עדישם ע"י אחר. וליקח גדישן של שיעורים דזכות היא
לו דעדישם עדיפי טפי. וכן משמע ליסנא דקרא חבול ישיב רשע
גזילה ישלם דמשלם אחר שכבר גזל עכ"ל. ולא כהינא לי כלל וכי
שרי להסתמך צוממן חצירו שלל מדעתו. דדילמא חציב עליו יותר
שיעורים. או לריכס לו כמי לזהממו ודילמא לא יסא מלי לו לקוח
שיעורים, או דילמא לא יחא ליה לחכור את שלו. הלא מוסקין צקוף
פירקן דחמקן הוא אפילו ישיב דמי. ומסמא אין חילוק צין שלם
לו דמיאו יותר מדמי. ולא אמרינן זכין לאדם כו'. אלל צמידי דאית
ליה זכיה ולא יש צה שום לד חקרין. אלל כה"ג לא נקרא זכות אלל
דינו כחמקן. ומה שהציא רחיים מקרא דאירי דמשלם אחר שכבר
גזל. מה צכ ס"ק חמקן הוא. ולא שומעין מהאי קרא אלל דגזלן
דקרא לא דוק איירי צמי שגזל ואינו משלם. אלל אפילו משלם נקרא
גזלן. ואם כן היה כל שלל מדעת צעלים. ועל כן מדע דקרי לאו
דוק הוא. דאי דוקא מכ"ל דאפילו גזל ע"מ לשלם. דילמא דוקא
כמי שמשלם אחר שכבר גזל ממש. אלל אם מתחילה היה דעתו
לשלם לא נקרא גזלן. אלל קרא לאו דווקא כדפי'. ומינ נראה דשרי
להליל צוממן חצירו ע"מ לשלם אפילו שלל צרכות. ואדכנה מוסיי
ואי לא עבד מחסיי צנפשו והא דמוסקין צקוביא דדוד שאל
מקסדרינ אי שרי להליל עלמו צוממן חצירו. והשיבו שאסור הלא פירש
התו והכא"ש אחריהם. דשאל אי חייב לשלם או לא. ועיכ השיבו לו
שאסור להליל כו'. היינו ע"מ שלל לשלם וכן עיקר :

א (חולין, ב"ק, ביצה) לוריא, שלמה בן יחיאל (מהרש"ל) עמוד מס 344הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ב"ח סי' שנ"ט סק"ג

(ג) **ואסור** לגזול אפי' ע"מ לשלם.

ה"א פרק הכונס (סוף דף ס')
ויתאו דוד ויאמר מי יסקני מים וכו' רבנן
אמרו קא מיבעיא ליה מהו ליטול גדישין
של שעורים של ישראל ליתן לפני בהמתו
על מנת לשלם גדישין של עדשים דפלשתים
שלחו ליה חבול ישיב רשע גולה ישלם אע"פ שגולה משלם רשע הוא וכו': ומ"ש בשם

¹ **רא"ש**. **שם בפסקיו**: ומ"ש **דוקא שחזר וכו'**, **זה מדברי רבינו דמפרש דאין**
אומרים וכן אדם שלא נטעו אלא דוקא בידוע שזכות הוא לו דאם אינו דוע שחזר
חזר הוא לו ואין חזקן לאדם שלא נטעו ואין להקשות דבגנבה אסור ע"מ לשלם אפי'
זכית הוא לו כגון על מנת לשלם תשלומי כפל כדאיתא ר"פ א"ג רבינו ריש

דפס ע"י תכנת אוצר החכמה

סי' שנ"ח כתב סתם דאסור דהתם ה"ט
כדי שלא ירגיל עצמו בכך כדכתב הרמב"ם
ריש הלכות גנבה וכו' רבינו לעיל סי'
שנ"ח וטעם זה לא שייך אלא בגנבה שהיא
בסתר ושכיחא ליה טובא משא"כ בגולה
נפרהסיה דלא שכיחא :

ח"י"ב ב יעקב בן אשר (בעל הטורים) עמוד מס 538 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

פרישה סי' שנ"ט ס"ק ד'

גבי פעולת שכיר ושם פליגי בה צ"ל המקבל ריש דף ק"ב: (ג) (ד) ומש"ר ואסור לגזול אפילו
כו' בר"פ ח"ג דריש לא תגנובו ע"מ לשלם ובפ' הכונס דריש קרא דויתאוה דוד כו' כמ"ש בסמוך:
ומ"ש ע"מ לשלם ר"ל הטוב ממנו ומחשש שמא לא יהא לו לשלם אסור וכדמסיק: וכתב ח"א
ברא"ש ו"ל דוקא כו' שם: אבל אם התשלומין צעין מותר ולא חיישינן לשמא ירגיל בכך ופמ"ר
בסי' שמ"ח דשאני גבי גניבה שכל הגונב במסתרים איכא למיחש לה"ט דמילתא דשכיח הו"א
משא"כ גזול שהוא גזול בפרכסו מרשות בע"ה לפני כל והוא מילתא דנא שכיח דהרואים שבא
לגזול מונעו' אותו ממנו בסוקה ולא שייך ביה לשמא ירגיל: כההיא דמיייתי עלה שרצו כו' בפ'
סכום דרשו מקרא (דשמואל ב' כ"ג) [ועב"מ שמצינו] ועיין בפרש"י דלשם ושם מוכח דלא

היו עדשין בידן וכמ"ש בדרישה פ"ט. עוד איכא שם לפני זה בגמרא מ"ד דלא היה המעשה כן
אלא שדות של שעורים ושל עדשים שניהם הוו של ישראל ומעשה כן היה דהו מטמרי בשניהן
מלשתיים ובפי דוד למקל"י לאחזן שדות כדי להציל נפשם מכלשתיים הטמיונים שם ולא היה כוונתם
לשלם ופ"ו שאל לסנהדרין אי מותר אי לא ושלחו להגיד לו דאסור להציל עצמו במחון של
מכירו אבל אתה מלך אתה ופרץ גדר לנפש ואין מוסק בידו ואין שם בגמרא באוקימתא זו
ובאוקימתא שלפניה דקאמר טמון באש קמיבעיא ליה כו' דהשיבו לו מכול ישיב רשע גזילה ישלם
אלא אדרבה באוקימתא דטמון איתא שם בגמרא בהדית ז"ל ופשוטו ליה מאי דפשוטו היה
ובאוקימתא זו השניי' קאמר שם דשלא ליה אסור להציל כו' אבל אתה מלך כו' וזכר דכ"ה רבי'
מבוארם כמ"ש ו"ל ואפי' היה בסכנת מות ובא לגזול כו': ומ"ש דחאי אין לך דבר שעומד בפני
פיקוק נפש כו' כ"כ ברא"ש פ"ט דהוק: (ה) ואפי' הלוהא מסביו בתורת שאלה כו' מיתורא דרב
ח"י"ב ב יעקב בן אשר (בעל הטורים) עמוד מס 538 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

קצות סי' שנ"ט סק"א

שנ"ט א ויזכר אומן לבעלים. **ב** צפרק הכונס (צ"ק ס, ז) מהו ליטול גדישין של שעורין ליתן לפני בהמתו ע"מ לשלם גדישין של עדשים. שלחו ליה חבול ישיב [רשע] גזילה ישלם כו' וכחז עלה הרא"ש (צ"ק פ"ו סי' יב) וז"ל: יראה דמיירי שעדיין לא היו מוזמנין אלא רלו ליקח גדישין של ישראל שעורין וכשיזדמן להם גדישין דעדשים דפלשתיים יחזירו להם, אבל אם היו גדישים דעדשים מוזמנים אפי' אין בעלי גדישים דשעורים לפנינו מותר לזכות להם גדישין של שעורין משום דזכות הוא לו דעדשים עדיפי טפי, וכן משמע לי שנא דקרא חבול ישיב רשע גזילה ישלם דמשלם אחר שכבר גזלו עכ"ל. וביש"ש פ' הכונס (סי' כז) השיג על הרא"ש וז"ל: ולא נהירא לי כלל וכי שרי להסתחר בממון חבירו שלא מדעתו דלמא חביב עליו יותר שעורין, או דלמא לא ניחא ליה למכור את שלו, הלא מסקינן בסוף פירקין (צ"ק סב, א) דחמסן אפי' יהיב דמי. ומסתמא אין חילוק בין שלם לו דמיו או יותר מדמיו. ולא אמרינן זכין לאדם

ד הלך, אריה לוי בן יוסף הכהן עמוד מס 231 והודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

אלא צמידי דאית ליה זכיה ולא יש צו שום ד חקרין אבל כה"ג לא נקרא זכות אלא דינו כחמסן עכ"ל וע"ש. ואינו קושיא דאע"ג דחמסן אפילו ביותר מדמיו וגם משלם ליה נמי כל שהוא בפניו והוא מוחה אין זה זכות, אלא שלא בפניו אמרינן

ד הלך, אריה לוי בן יוסף הכהן עמוד מס 231 והודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

זכות הוא זכין לו שלא בפניו דמסתמא ניחא ליה, ואפי' שלא בפניו ושמע אח"כ ואזח נמי לא מהני כיון דמוחה כששמע דאפי' במחנה גמורה כי מוחה בחר דשמע יכול למחות וזה פשוט. ועיין בטור שכתב וז"ל: ודוקא שידוע שזכות הוא לו כגון בדבר העומד לימכר אבל מחפצי ביתו לא עכ"ל. ומפרש לה הש"ך (סק"ד) דוקא שידוע שאינו עומד אלא למכור אבל סתמא לא, וזוהי מיישב שם השגת מוהרש"ל ע"ש. ומלישנא דהרא"ש וטור לא משמע הכי מדכתב הרא"ש (צ"ק פ"ו סי' יב) גדי גדישין של שעורין דמיירי שעדיין לא היו מוזמנים כו', ונימא דלא היה ידוע שאינו עומד אלא למכירה, אלא משמע דכל שאינו מחפצי ביתו אינו מקפיד ועומד למכור כל שנותן כפלים בדמיו ועיין מש"כ לעיל (צסי' רלה סק"ג) ¹.

ד הלך, אריה לוי בן יוסף הכהן עמוד מס 231 והודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

תפלה שלא יאכל כי שמא היה פסול האוכל דלמכר עומדת ודעתו לפרוע משלם שמה לא היה פסול עכ"ל. וכן הוכחתי בהלכות שלחן מדברי הר"ן יע"ש. ומ"ש הרא"ש ז"ל הביא דבריו הטור סי' שנ"ט ז"ל וכתב א"א דוקא שאין התשלומין בעין והוא דמימי עלה שרט אשאי דוד ליקח גדיש של שעורים ולתת בתקומו של עדשים ועדיין לא היו בידם, אבל אם היו מוזמנין העדשים מותר לזכות להם ע"י אחר דעדשים עדיפי חזק לאדם שלא בפניו ע"כ, ומשמע דאיידי דדבר דעומד לימכר ואפי' לא הפיר אלא כשזכיה לו ע"י אחר, איכא למימר דאיידי דבאיש רוצה לשלם דמים אלא קפורה אחרת וכו' הא אין דעמו של מוכר למכור כי אם בדמים אם לא דאיכא זכיה דעדיפי הני. (א"ה עיין במש"ר מהר"ך בית כ"ו שהביא הדין שכתב המוס' ע"י הגאון גבי הדין מעשה דרב אשי הוה קא אזיל באורחא חזא שיבשי דגופנה וכו' יע"ש ועיין עוד לקמן מ"ש מורי הרב ז"ל סי' ע"ו):

סופר, יעקב חיים בן יצחק שלום עמוד מס 84 והודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

מחנה אפרים הל' גזילה סי' ה'

פירות וכל דבר העומד לימכר יכול ליקח שלא מדעת הבעלים ע"מ לשלם. כן משמע מדברי הראב"ד ז"ל הביא דבריו הר"ן ז"ל בפרק אלו מגלחין גבי ההוא עובדא דר"ל דשמתייה לההוא גבירא, וז"ל הנ"ל ובשם הראב"ד ז"ל תי' ר"ל טעה מפני שלא התר' צו סופר, יעקב חיים בן יצחק שלום עמוד מס 83 והודפס ע"י תכנת אוצר החכמה